

Lục Tinh Tân Văn

ADMINISTRATION ET RÉDACTION : Saigon, Rue Collet, 153-155 (1 ^{er} étage)	GIÁ BÀN: Năm-kỳ, trong kỳ và ngoài kỳ Một năm . . . . . 6\$ 00 Sáu tháng . . . . . 3 \$ 00 Ba tháng . . . . . 2 \$ 00	GIÁ BÀN: năm-kỳ, ngoài kỳ và trong kỳ Một năm . . . . . 7\$ 00 Sáu tháng . . . . . 4 \$ 00 Ba tháng . . . . . 2 \$ 25	POUR LES ABONNÉS, s'adresser : à SAIGON : Aux bureaux du Journal. à HANOI : Aux bureaux de Travail 800-Vin.
	MÔI TOÀN LỄ RA BA KỲ : NGÀY THỨ HAI NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU Mỗi số bán lẻ . . . . . 0\$ 04 TELEPHONE N° 472 Adresse télégr. : LUCIEN-SAIGON		On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

MỤC-LỤC

1. — Bàn là dân song.
2. — Lời diên thuyết của quan Thông-độc
3. — Nghi lễ tiếp giá quan Đông-pháp
4. — Cấm đốt pháo.
5. — Học trò lớp nhứt trường tỉnh.
6. — Thông báo
7. — Hl tin.
8. — Khảo cứu về thuốc Nam.
9. — Hướng truyền
10. — Đông-dương báo tin.

ĐÀU LÀ DÂN VỌNG

(Tiếp theo)

Việc sắp đặt trong các trường làng, gọi là ăn học lâu đã phân giải, hay giờ đây lão luận tới trường làng và trường tỉnh. Mỗi làng cũng phải có một trường rộng rãi thoáng mát, để nuôi dạy những học-trò trường xưa học thi đậu vào đó. Cách dạy dỗ và sắp đặt, nhằm chẳng gì khác hơn trường làng cho lắm, duy cần phải chọn giáo-viên chính ngạch vào dạy, bài vở cao hơn trường làng vài bậc để cho học trò trường làng thi đậu, có sức học bì với học trò lớp nhứt trường tỉnh và phải sắm chỗ ăn ngủ cho có thứ lều. Vẫn biết, sự lên chẳng phải ít, nhưng mà cũng nghĩ ra, phần tiền của Nhà-nước chuẩn cho số học-chánh mỗi năm mỗi tăng lại thêm có tiền địa-bạt chuẩn cấp; phần tiền của địa-bạt chuẩn cấp nói đây cũng chẳng phải ít, nhiều lắm, nặng lắm, nặng cho đến đôi có lính nghèo, không biết lấy đâu mà đáp vào cho đủ. Nhà-nước chịu tốn nặng nề đến thế mà xem cách sắp đặt trường làng trường tỉnh lời thỏ nghe cũng khá tiếu, Nhà-nước nên ghé mắt cái lương và chế phép trường bỏ buộc học trò về tuổi tác. Ninh mớ rộng của cho học-trò trường làng, trường tỉnh, bất luận tuổi nào học cũng được.

Trường làng trường tỉnh đáng hoàn toàn cả hai từ nhiên nhà dàu ở chốn sân-dã thú què, cùng-cơ nhảm huệt đi nữa cũng lấy làm mừng nà à cho con đi học bấy lâu, người ở chốn ấy mà để con chịu đố là thể nhà cho con đi học/xà bất tiện: Hoặc bởi không chỗ ở ăn, hoặc nhà không thể chịu tốn cho con ở ăn nhà người mà đi học.

Đoạn này luận qua trường tỉnh. Trường này mới gọi là sơ-đẳng học-đường đó. Trước đó nói lớp sáu học là học trò trường học-thị đầu vào trường-tổng; học-trò trường-tổng thi đậu vào trường nào? — Trường-tỉnh. Vậy thì trường-tỉnh phải sắp đặt cách nuôi dưỡng và dạy dỗ thế nào?

• Nhắc lại buổi trước các trường-tỉnh, như Mỹtho, Benré, Vĩnhlong, Văn vân, ngày nay còn lâu cao sang-sung, đều có nuôi học-trò ở ăn, gọi là học trong, con học-trò ở cha mẹ ở tại thành-phố thì học ngoài, lại cũng có lớp sáu-học cho trẻ bé như trường-làng trường-tổng vậy. Cái cách xưa đó hay biết bao, khéo biết bao; Sau sửa cách lại mà đẹp đi, thật đáng tiếc không cùng. Trường-tỉnh mà có nuôi ở ăn, tiện cho học-trò ở xa làm, trường cũng đẹp ngoài lại xưa, đáng có thể nuôi những học-trò trường-tổng thi đậu vào ở ăn học chung với học-trò lớp nhứt trường-tỉnh. Làm như vậy mới thấy, lớp nhứt trường-tỉnh có đủ con nhà các làng trong tỉnh chờ để như ngày nay, lớp nhứt trường-tỉnh chỉ thấy con nhà ở tại tỉnh với con nhà giàu học thối, chờ con con nhà nghèo ở xa thì không thấy, vì không thể học tới đó được. Trường dàu nặng nề thế nào, Nhà-nước cũng nên lập số học-chánh lại như xưa mà nuôi dạy những con nhà nghèo ở xa thành, chẳng nên cho chúng nó ở cha mẹ nghèo mà chịu đói. Như thế rằng nuôi dạy như thế đó, phần chuẩn xuất không đắp nổi tốn phí thì Nhà-nước cứ phép mà làm là xuất tiền nuôi dạy học-trò con nhà nghèo, chờ không chịu cho con nhà giàu hoặc con nhà đủ sức. Tình vậy thì bất luận học-trò trường làng trường-tổng chi cũng vậy, hệ thi đậu rồi phải có lộ của làng tổng nhận thiết, có viên chức hội-lễ ký tên đứng chứng, cha mẹ tên học-trò mà khai sự và thể sauh-nhai của cha mẹ tên học-trò thi đậu. Quan xét tên nào cha mẹ giàu hoặc đủ sức thì buộc phải đóng tiền chung niên cho con ăn học.

• Học-trò lớp nhứt trường tỉnh, tới năm thi vào Trung-đẳng học-đường cũng vậy, trò nào dàu, quan cũng xét bề thế cha mẹ mà cho bourse, còn trò nào chẳng may, rồi, muốn học lại nữa chờ khóa sau cũng cho, chẳng luận bề tuổi tác.

• Cách dạy học-trò lớp nhứt trường tỉnh cũng dạy như xưa mới

Lời diên thuyết của quan Thông-độc Nam Kỳ

Đọc nơi này khai nghị quán Sùng-thương Saigon

Phận sự chức trách của Bôn-tước buộc phải đến đây mà làm lễ khai nghị Quán-sùng-thương mới vừa tuyên cử mà lập thành. Bôn-tước thừa cái dịp phạm sự tại hoan này mà hồi lòng thán ái chúc mừng không ngại chữ hội viên mạng nhảm vậy, chữ hội viên tàn cơ cũng vậy, và tỏ bày sự vui mừng đến đây mà chử tịch kỳ hội thứ nhứt của chư công.

Công việc của Quán-Sùng-thương mới khai nghị ngày nay và thiết có làm đều trách nhiệm rất đời khó khăn dị thường, song cũng là rất đời tinh đệp.

Trái mấy năm trường vừa mới trải qua, vì bối cảnh chính chiến cũng những cuộc rủi-rắn của cuộc chính chiến sanh ra mà làm cho trường sauh nhai trường như khắp hết mọi nơi phải chịu tội bởi rủi-rắn mà như là làm cho trường giao thông thương mại trường xự vậy, người qua vậy đều chịu thiệt thòi.

Nam-kỳ cũng chẳng tránh khỏi cái công lý ấy được. Tây là chẳng chút chi bị trực tiếp lấy những nỗi khốn khổ cuộc chính chiến, vậy mà lại bị năm năm trường chính chiến đi đến chìm thế-giới mà ngày nay phải chịu thiệt hại trong công lý tài rất đời thâm thối.

Không phải là do nơi thiệt hại mà chịu thiệt hại trong cuộc lý tài. Năm mới rồi đây, thì bởi một cái tờ mus mà làm lửa lên giá thuốc nay chưa từng thấy, mới đó đóng một phần thất mác theo trường mà xuất cảng, và cái phần lợi cũng bỏ khuyết từ dư cho cái vụ thất mác ấy. Vậy mà cái số số là có thể xuất cảng đang năm nay lại thiếu quá nhiều hơn xưa này, còn số hội mua của thiên hạ cũng chẳng giá nều nào.

Nhưng mà hết thầy cả các mọi giáo dục đều bị trở ngại sự ở đến với giá bạc cao quá mà phải từ bỏ. Giá bạc ngày nay đã đến 15 quan, 50 xu cũng chẳng có thể đi mà tiền liệu vàng lên lên dàu cho cùng. Giá bạc đó mà đem đi với một ngàn lưa, thì ngoài quốc còn làm mua nữa không? Và trong thương trường mà mắc lấy sự đời bạc không chừng như vậy, rồi có thể làm từ giao hảo cần kíp với hàng bạc, làm không? Sauh ra cái vị trí như vậy thì quan tiền Langsa hạ giá mà đòi với tiền An-lê (livre sterling) ngày nay lên đến

hay, là mỗi trường tỉnh phải có ít nữa hai ông thầy giáo Langsa với một ông thầy Annam thay phiên nhau mà kèm dạy, vì học trò Annam tới lớp như ròi mà chưa học với thầy Langsa, thì khó mà giỏi được. Ấy là lẽ cố nhiên chẳng cần phân giải.

• Tôi đến đây, lão luận qua trường trung-đẳng.

(Con nữa) L. T. T. V.

48 quan 70 và đồng bạc Huế-kỳ lên đến 14 quan 60.

Cái lời phúc bảm mà Bôn-tước thầy nơi trường 485 trong như (trinh) a Board of trade journal) ngày 16 octobre 1919 đã giải định thì rõ thấy đều thiệt hại cho trường trường Đại-pháp mà nói rằng: « Giá bạc cứ cao lên mãi và quan tiền Langsa cứ hạ xuống mãi thì giúp cho sự văn lãi với họ An-lê qua Đông-pháp càng khoản trường thêm độp rất nhiều ». Bôn như vậy thiệt là nhảm lè, Bôn-tước cũng chẳng biết nói đời hơn nữa. Tôi hãy lại tiếp thêm rằng:

• Đông học nguyên khi mới khai sự chiến tranh, thì trị giá đô chùng 2 quan 50, bước qua tháng janvier 1919 thì lên đến 4 quan 40, rồi cứ tăng lên lên cho đến 5 quan 75; làm cho đều nói tiền thuê-sấp các, tiền theo quan tiền mà đánh đồng cáo hàng hóa, thì cũng như trường lè, nhưng vì bởi có trên đây mà thành ra giảm độp đến 60 o/o tùy theo cách đời bạc.

• Con một nửa cũng quan hệ cho sự tái lập hoa nhập cảng là đòi đồng tiền livre sterling ra quan tiền Langsa. Các nhà xuất cảng An-lê, đong tiền quan thuê bằng tiền quan Langsa thì lại có lợi đến 11 hơn hết là 17 o/o; còn một bên nữa là giá vải thì trong khi giặc đã tăng lên xấp hai xấp ba, mà nấp tiền quan thuê thì cũng đánh đong của mà tính y như cũ. Thành ra tiền thuê bảo hộ trong năm 1913 lên đến 40%, mà hiện bây giờ chỉ còn có chừng 12, 17% mà thôi. Theo như vậy, thì phỏng như đồng bạc và quan tiền có trở lại nguyên như cũ, giá vải sẽ sụt xuống vô cùng, hay là tiền quan thuê tăng lên, cái bản trị-giá cũng chẳng quan hệ đi làm, mà lại dàu cho các nhà chế tạo Langsa, không đủ sức mà mua hàng vải bó còn cũng chẳng bao lâu nữa, thì đó chử tạo cho họ cũng tiền thuê mà trường mới thành lập rồi hơn đời thì trường Bình-sơn.

XÀ-BÔNG MẠT-XAY
Tốt nhất cả ĐANG-ĐƯỜNG

Con ngựa một sừng

HAO-VINH Công-ty
(MĂNG A-NAM)
146 Rue Lafayette, Saigon
AGENT EXCLUSIF

Rượu mạnh hiệu DEJEAN đã thơm mà lại ngọt
 làm cho những tay thợ rượu thầy đều khen ngợi
 Chỉ một mình hãng Denis freres có trữ mà thôi

Tính theo đó, thì trong lúc đóng bạc giá còn 5 quan 75 mà các nhà xuất cảng An-lê đã có phần lợi hơn các nhà xuất cảng Langsa ít nữa là 17%, thì chừng công bầy tính lại giá bạc ngày nay xấp ba, thì phần lợi là bao nhiêu.

Hàng thiết một nước đã bằng hữu lại đóng mình mà đặng hưởng nhờ phần lợi trong cái cơ hội này, thì chúng ta chỉ biết vui mừng khôn xiết; nhưng mà nếu như Langsa đã nói thật biết bao nhiêu trong khi chính chiến, mà ngày nay đặng hết ngại lực mà hưởng lấy quyền lợi trong thuộc địa mình và các nơi mà một địa phương có trong thuộc địa, thì chắc các nhà đóng nghiệp An-lê của chúng công cũng chẳng nói gì.

Và hết thảy các nơi nhập cảng cũng đều đóng như một môi vôi bô. Bên Đại-pháp, đã chú hết tinh thần vào cuộc chính chiến, thì lẽ phải ngưng đả chế tạo, bô mà hay là đả chế hàng hóa xuất cảng đi. Và lại còn trở lại một thời kì chính chiến, thì tàu vận tải bên Chánh-quốc rất đời hiểm hoai, giá tiền vận tải mới rất phi thường. Cho đến nỗi chừng công từng phần kiểm hàng hóa xuất khác mà lưu dụng; và vậy cho nên hiện bầy giờ trong địa-hạt này, thì hàng hóa ngoại-quốc đã thế cho hàng hóa Langsa gần hết.

Bây giờ đây là về phần chúng công phải lo mà chấn chỉnh cái địa vị khó khăn này lại, chúng công phải lãnh lấy trách nhiệm và danh dự mà sửa sang cái thương trường trong cõi Thuộc-địa tốt đẹp này lại cho đặng như thường và phải làm làm-sao cho đường thương mại Langsa trong xứ này cho xứng đáng phần mình-đáng có.

Bản trước cũng rõ biết đường buôi đồ du dụng của đóng nhiều hơn số chế tạo, thì thiệt là rất khó cho chúng công. Bên Chánh-quốc chưa có thể đi mà chế tạo cho đủ số hàng hóa của chúng công gọi mua, hay là có giới cũng không kịp cho chúng công đặng.

Bản trước là nói qua chuyện đóng bạc, có một ít người chỉ nghĩ mà đợi Chánh-phủ điều trị cái cơ nguy cấp ấy, mà cái cơ ấy, thì họ lại chỉ đợi cho Chánh-phủ chẳng biết ngăn ngừa tiền liệu mà cũng chẳng biết dùng phương pháp để chế cho đặng thời tiết.

Bản trước biết rõ chúng công nên mới dám chắc rằng chúng công cũng chẳng chịu đồ tội bợ thờ mà làm chi, chúng công sẽ ráng hết tâm lực hùng mãnh mà hiệp cùng Chánh-phủ đặng khảo cứu cái vấn đề ấy cho mau có thành hiệu hoàn hảo, thì chắc Chánh-phủ cũng sẵn lòng đem hết ngại lực mà giúp vào công cuộc của chúng công. Xin chúng công đành để cho Bản-trước là một kẻ ở thuộc địa đã chầy ngày thử nhớ lại và nhắc cho chúng công nhớ rằng vừa mới đúng thời, thì Chánh-phủ đã trước rõ cái cơ hội ngày nay và sớm đã muốn đặng liệu làm-cho giá bạc bớt định, nhưng không làm được là chỉ nên trách vì bởi thiếu đường quá kém mà phải chịu theo công luận phân đặng các đặng đại biểu Quân-Sung thương và quân sung-nông đều nghị luận với cái phương pháp đó, và đặng buôi ấy lại có một người đóng sự với chúng công mà chúng ta thấy đều yêu mến

xứng rả mà bảo tri cái lý thuyết nghị luận ấy một cảnh rất hăm hờ.

Rồi đây Quan-Toàn-quyên-mới sẽ qua nhận lấy chức trách, thì cái đầu triệu liệu trước hết của Thượng-quan, công chắc là lo mà chấn chỉnh cái vấn đề đóng, nó đã làm cho sự giao dịch trên Thuộc-địa phải chịu khổ đả nhiều lắm. Mà hệ Thượng-quan đã triệu liệu đến, thì chắc là từ vấn đề công trước hết, chúng công là những kẻ đã từng trải các công việc đã qua, thì sao trong khi nghị luận công sẽ giúp đặng nhiều lý tưởng sâu xa mà chấn chỉnh cái vấn đề bị đặng, chẳng nhẽ là từ lợi, mà lại còn giúp ích cho Thuộc-địa ngày sau chẳng đặng mở mang thêm.

Cũng như ông Jacques là người niên cao ki trưởng hơn hết trong phòng nghị sự trước của chúng công đó là bầy một cách rất hữu lý rằng: «Nên như cái mục đích của chúng công mà muốn giúp cho Thuộc-địa tăng thêm phần thịnh thì chúng công phải xin làm sao cho người ta đều tin ngưỡng, khi có dịp đi thì phải hỏi ban chúng công, và hệ vì bởi phần sự mà chúng công phải lo bầy các đến kinh lịch, thì người ta phải tuy theo phurong thể mà tin dụng những đến của chúng công đã chỉ trích.»

Chúng công cũng nên chịu Bản-trước về cái phương diện ấy, từ khi Bản-trước quyền lãnh Tổng-hồng Nam-ky, thì khi nào có thể từ vấn đề công, Bản-trước cũng đều cần mẫn mà cầu xin chúng công tán trợ vào, và nhờ những vị đại biểu chúng công mà hệ khi nào có đến chi quan hệ đến cuộc lý tài Nam-ky thì qui hội công đều có dự vào hết.

Sự tán trợ ấy từ đây lại càng thân thiết hơn nữa. Mỗi ngày bên Đại-pháp đều từ sáng mà bảo phải tra thăm đặng có hiện bề mở rộng thương trường Đại-pháp trong các Thuộc-địa. Đầu ấy là về phần chúng công phải phúc đáp, chẳng phải là phúc đáp như bầy lâu nay cứ thường làm việc thảo maoc, mà hệ đã từ vấn đề công đều đi, thì xin chúng công phải khảo cứu cho thiệt thiết. Công việc khảo cứu như vậy mà hệ chúng công thì như tưởng đả chưa có không có thành hiệu đi, nhưng đến đặng xét rõ cái thành hiệu, thì chúng công thấy rằng rõ ràng mình ra công khảo cứu đặng. Và như vậy rồi thì qui hội chúng công được cái địa vị theo quyền pháp minh mà thì vì các đến lợi ích cho Thuộc-địa.

Đây lại còn một đến cầu phải lo, chúng công hết sức giúp vào mới đặng.

Từ khi lời chỉ dụ ngày 2 Janyer 1914 thiết lập phòng nghị sự kiểm đả ở nơi Thương-mãi phụ đầu (Port de commerce), cái phòng nghị sự do nơi chúng công một phần, người Đại biểu của chúng công quản lý, thì qui nghị viện đã chăm lo mà làm cho thành phố Saigon trở nên một cái phụ đầu cho xứng đáng danh giá Đại-pháp bên cõi Viễn-đông này.

Muốn rõ biết các công cuộc của phòng nghị sự kiểm đả nơi chôn phụ đầu nhờ có chúng công chỉ thị mà đã làm xong, thì chỉ đem so sánh cái số tiền dự định đã tốn phí cho công việc sửa sang chung nơi chôn Phụ-đầu Saigon từ năm 1914 đến nay thì rõ biết. Số tiền dự định chỉ thứ nhất cho Thương-mãi phụ đầu, tính luôn tiền chi tiêu trong

hai năm 1914 và 1915 thì chỉ có 465.000 đồng, mà số chi tiêu năm 1920 thì dự định phải đến 765.000 đồng, vậy thì thành ra ngày nay tăng thêm lên đến 300.000 đồng.

Nhờ bởi số tiền của chúng công chi xuất để mà sửa sang cái Thương-mãi phụ đầu lại, nên bên bờ sông Khánh-hội thì đã xây công cuộc hồi bô, làm thêm một đường xe-lửa, đặt đường nước, chạy đèn khí, cải xướng thêm, cắt thêm một khóm nhà để cho sự thủ ngữ làm đường, làm công, làm đường tế và làm một vòng thành học hết xung quanh miêng đả nơi bờ sông Khánh-hội, nhờ làm đặng các công việc ấy mà bờ sông Khánh-hội đã sửa sang lại hoàn toàn.

Lại nhờ có mua thêm đặng một chiếc sa-lúp đặc ghe rất mạnh, hai chiếc tàu hơi, một cái ống thật cứu hỏa, một chiếc độ thuyền (bac) có máy cho thành phố Saigon, nên chi đó thủy khí ngày nay đã chấn chỉnh lại đặng nhiều.

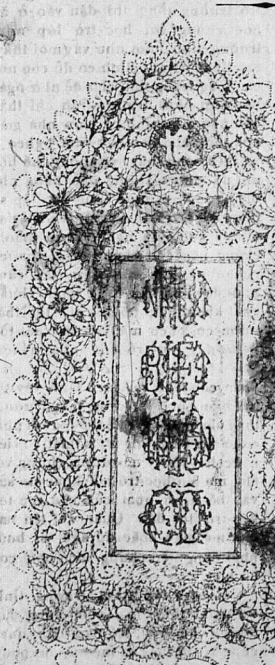
Nào là đường, là bờ sông, đường lưu thông và để ngan nơi chôn Phụ-đầu đều đã sửa sang lại đặng hết; sửa sang đặng hết là nhờ có mở rộng công đặng đả của phía Nam thêm ra, làm thêm đường lưu-thông mới và mở rộng thêm cho các con đường lưu thông cũ, đó là đường mé sông Francis-Garnier, đối sửa các cái trụ neo tàu bằng cây lại bằng xi-mon đéc. Lại còn các chỗ tàu đậu

đã làm thêm một cái cầu phù thủy để cho tàu nhỏ đậu và một cái nữa nơi bên thủ ngữ, sửa cái cầu tàu lớn lại cho chắc mà sửa sang hoàn toàn hết.

Tuy vậy, những công còn phải làm thêm nhiều. Còn phải làm thêm một chỗ để làm phòng lý sự và kho xưởng cho sở Kiểm-sát tòa Thượng-chánh; phải làm thêm cầu tàu mới và sửa cầu tàu cũ cho chắc để cho tàu đậu; lo làm đường và các con đường lưu thông làm cho thành phố, đặt thêm đèn khí, làm một cái thang bằng xi-mon đéc mà thế cho cái thang cây, mua đồ khí cụ mới mà thế cho các món đồ hư cũ; phải sắm 5 cái máy cắt đồ nặng có bánh xe, mỗi cái cắt nổi chừng 1300 k. 2000 k.; làm thêm một cái đường sắt nữa, mua thêm một chiếc tàu hơi, một cái máy cày đường và một cái xe hơi tuốt đường.

Chừng đó cũng chưa phải là đủ hết công việc. Cái Phụ-đầu Saigon phải làm làm đặng cho thành ra một cái Phụ-đầu đích danh của Đại-pháp bên cõi Viễn-đông này, cho có đủ hết khí cụ lý tài cần kíp. Mà muốn đặng như vậy thì phải sửa sang bên là ngạn Phụ-đầu và bên là ngạn sông Bên-nghé phải làm thêm một cái cột để mà trữ hóa hạn, làm thêm một cái cột có thù ngữ cao cho đặng 60 thước; phải làm một cái v. tàu, phải bắt một cái cầu

Liên trường phùng điều cải lương

Bầy lâu người Annam thường dùng liên đối của China mà đi diều phùng tuy nhiều sắc nhưng vẻ không đúng kiểu, nhưng vì có chất tinh thần ái trang nhã trong mấy câu chữ, nên không bỏ được.

Đến nay liêm bà Harel ở đường Catinat, môn bài 75 có bản, đủ kiểu trang hoa theo cách phương tây, có danh tiếng bấy lâu nay, mà nay lại đặng trang hoa ấy mà đẹp thêm, chứ họ hay là chúng ta người xem rất phải chán. Bà trách khỏi cái họa học vớ lý của kiến China mà lại qui đặng mà hàng chữ thán ái của phùng tục nhà Nam ta.

Thấy một sự tán chế rất hiệp thời nghi, nên bản quán kính xin bố cáo cho đồng nhơn rõ biết.

Hãng bà Harel lại có cây đặng một người danh sĩ viết các câu hoặc là bản phùng, hoặc là câu đối thanh lang, rất hiệp theo tinh thần mọi người.

Vậy xin chư vị ai có muốn mua thì gọi thơ mà nội hết ý từ của mình muốn đặng câu chữ làm sao, thì đều sẽ

đặng như thường. Như chư vị có đi chơi Saigon, xin ghé tại nhà bà Harel, môn bài 75 đường Catinat, mà xem thì trong tất.

Ở đây bản-quán có ấn hành cái kiểu thức cho khán-quan rõ thấy. Xung quanh thì bông như trang hoa tây, còn ở giữa thì lại có bốn chữ «Như hiệp thiên cổ».

CHƯ VỊ HÚT THUỐC Ơ!

Vị nào muốn hút ông điều hay là thuốc điều cho khỏi bệnh hoạn, thì hãy mua thuốc (LE GLOBE) Trái đất mà dùng thì vô hại
Thuốc này có một mình hãng Denis frères trừ mà thôi

ngan qua sông Saigon mà có thể cho tàu ghe qua lại được; phải mua máy cắt đó nặng và máy cắt đó nặng phải thủy thêm, phải làm đường xe lửa cho khắp hết; rồi lại phải sắm thêm sa-lúp và đủ hết các món đồ khí cụ cần kíp, phải dùng hết các phương tiện mà làm làm-sao cho Saigon Chở vận đặng giao thông cho tiện lợi.

Vậy đó thiết là một cái công cuộc rất to lớn, lâu ngày và hao tốn lắm, nhưng chú công nhân biết các đức cần kíp của Nam-kỳ thì chẳng lo ngại gì mà chẳng thi vị và chẳng dùng hết tâm lực mà làm cho thành sự. Bôn-tước tưởng rằng trong cái công cuộc này, thì chú công nhân phải chịu nhiều khổ sở, nhưng Bôn-tước tưởng chắc chú công nhân đã đồng tâm hiệp lực với Chính-phủ đang đứng ở hai bờ sông, thì rất xinh đẹp ấy là một cái khi cụ mà tiếc thay cho Thuộc-địa ta chưa nay chưa đặng đến đây hay là chưa dám dùng đến ông có trụ (tính công việc thì có lẽ nào mà chẳng xong.

Chú công, hãy nhiều đó là lời bàn tổng thuyết các công việc mà chú công sẽ lo tính cho đặng hoàn hảo. Ấy cũng là một cái dịp cho chú công tỏ rằng các người Langsa ở bên phương Viễn-đông này cũng biết hành sự, chẳng nhàn là lo làm cho tự lợi mà thôi, mà lại còn hãy lo cho lợi ích non dân cùng Nhà-nước Đại-pháp mà chúng ta đây đều thấy là người đại biểu trung thành cảm đội.

Ngày nay đây là ngày Bôn-tước rồi phải từ giờ chú công, vậy xin chú công hãy để truyền máy lời cảm tạ hết thay chú công vị thương mại kỹ nghệ ở trong Thuộc-địa này, là những kẻ Bôn-tước đã non lúc quyền lãnh mà máy đặng cùng nhau giao tiếp lại làm phen-tử tình thân ái với Bôn-tước, thì Bôn-tước xin ghi tạc hoài hoài.

♦♦♦♦♦
 Khi nào có việc chi hi hạ
 muốn dài đặng quan-khách
 mà chẳng dùng rượu Sâm-
 banh (Champagne) hiệu:
**Tisane Marquis de
 Bergey**
 Thứ ưa
 Thì làm sao mà cho phi tinh
 vui vẻ đặng
 Rượu này có một mình hãng
 Denis frères trừ mà thôi.
 ♦♦♦♦♦

PHẢI SỢ THUỐC
« Nam-Hồng-Tê » giá
 Nếu muốn khỏi bị làm nhảm thuốc
 « Nam-Hồng-Tê » giá thì xin viết
 thư mà mua của
 Madame HIRN, chez M. J. THANN
 École des Mécaniciens.
 SAIGON.
 Hay là đến nhà môn bài 68 đường
 Đê-hữu-Vị prolongée ngã đi ra Chợ-
 mới Saigon, (đường Đê-hữu-Vị là
 đường đi ngang trước Ecole des Mé-
 caniciens tục kêu là Trường-máy).
 Tuân y chỉ dụ ngày 20 Octobre 1912,
 chỉ định quyền hành quan Tổng-

Nghị tiết tiếp giá quan Đông-Pháp TÔNG-THỐNG TOÀN-QUYỀN MAURICE LONG

Quyền lãnh Đông-Pháp Thống-đốc Toàn-quyền Đại-thần
 Thượng-thọ tư-đẳng Bắc-đầu bửu-tĩnh

thống Toàn-quyền Đại-thần và phân
 bố cuộc chánh-sự và tài-chánh coi
 Đông-Pháp.

Tuân y chỉ dụ ngày 16 Juin 1907
 và 10 Décembre 1912, thuộc về các
 nghi-tiết công chúng. Ban giải đặng
 cấp, văn võ tri kinh.

Tuân y chỉ dụ ngày 10 Décembre
 1919, khám-phái quan Maurice LONG,
 Thân-sĩ lãnh chức Đông-Pháp Toàn-
 quyền Đại-thần.

Nghị-định :

Điều 1. — Khi tàu « Paul Lecat »
 của hãng Nhà-rồng, có quan Toàn-
 quyền Maurice LONG, giá làm vừa
 đến bến, thì chiếc tàu treo cờ quan-
 ba Thủy-quân, Đê-đốc Thủy-tính
 Đông-Pháp phát 15 tiếng linh thần
 công mà nghinh tiếp.

Điều 2. — Khi tàu vừa đậu nơi
 cầu tàu hàng Nhà-rồng thì có quan
 Quyền-lãnh Đông-Pháp Toàn-quyền
 cùng quan Thống-đốc Nam-kỳ lại
 với chủ nghi-viên Thành-phố Saigon
 đến tại đó mà nghinh giá quan Tổng-
 thống Toàn-quyền.

Trong khi trên tàu xuống, thì có
 một đội binh pháo-thủ giăng tại nơi
 mé sông, thâu trên cầu tàu hàng tàu
 Liên-hiệp-văn-lái phát 15 tiếng linh
 thần công.

Khi tàu đưng cập cầu, thì đội
 nhạc đạo binh Thuộc-địa thứ 11
 giăng sẵn trong vòng thành ngoài
 trước mặt phòng li sự của hàng tàu
 mà đánh khúc Quốc-ca.

Một vệ lính đặng áp si đứng trước
 cửa chánh hàng Nhà-rồng và chấp
 trong vòng thành mà đặng áp. Chừng
 nào quan Toàn-quyền chưa đi giá
 khỏi cầu tàu, thì chỉ duy xe của
 Chánh-phủ cùng xe các vị công-phái
 với xe li-sự đặng phép đi vô mà thôi.

Thiên-hạ ai muốn đặng vào lễ nghinh
 tiếp, thì đặng phép đi ngay bằng rào
 dưới mé sông mà vô. Lại còn thiết
 một đội kinh tất tại mé sông, thâu
 trên cầu trụ để hành lễ của hàng
 đặng phòng không cho tràn xuống
 dưới cầu tàu.

Điều 3. — Xuống khỏi tàu rồi, thì
 xa giá quan Tổng-thống Toàn-quyền
 thẳng về dinh Tổng-thống.
 Khi xa giá về dinh, thì có 40 lính
 ki-mã pháo-thủ tung linh chỉ huy
 một ông viên chức võ-biên chạy theo
 hộ giá.

Xa giá đi như vậy: qua cầu Xay
 lên ngã mé sông, quanh qua
 đường Catalat, lên đường Norodom.
 Hết thấy các đạo binh giăng hầu
 theo hai bên đường xa giá kinh quá
 đều phải tuân theo nghi-tiết chỉ định
 nói điều 20, khoản 5 chỉ dụ ngày 10
 Décembre 1919, mà kinh lễ quan
 Tổng-thống Toàn-quyền Đại-thần.

Một đạo binh Hồ-vệ 40 lính tung
 chỉ huy một ông quan ba sẽ
 giăng hầu trước dinh Tổng-thống.

Điều 4. — Lễ yết kiến các quan
 văn võ tại phòng khánh tiết trong
 dinh Tổng-thống 1 giờ sau khi xa
 giá đi tất tại cầu tàu hàng Nhà-rồng.
 Các quan tòa phải mặc áo sặc
 phục đại, các quan văn phải bận áo
 lễ phục, y phục các quan võ, thì tùy
 theo quan Đê-thống chủ binh định
 chỉ định.

Thứ tự viên quan văn võ yết kiến
 như sau này:
 1) Quan Thống-đốc Nam-kỳ, các
 quan khám sứ có hiện diện tại
 Saigon.

2) Quan Thanh tra Thuộc-địa,
 quan lãnh bộ khám phái, cũng các
 viên chức trong bộ khám phái có
 hiện diện tại Saigon.

3) Mấy ông Nghị-viên Đông-pháp
 chánh trị nghị viện có hiện diện tại
 Saigon yết kiến theo thứ tự như vậy:

- a) Đê-thống Tổng quản Đông-
 dương chủ binh dinh;
- b) Chương lý Đê-hình;
- c) Tổng quản Tài-chánh;
- d) Tổng-quản Công-chánh;
- e) Tổng-quản y-chánh;
- f) Tổng-quản Học-chánh;
- g) Tổng quản Thương-chánh;
- h) Đông pháp ngân khổ tòng-quản;
- i) Thủy-binh Đê-đốc;
- j) Mấy ông nghị-trưởng các-nghị-
 viện dân công-cử;
- k) Mấy ông nghị-viên bôn-quốc;
- l) Quan Quản-ly phòng văn dinh
 Tổng-thống.

5) — Nam-kỳ mật nghị-viên và
 mấy ông nghị-viên báo-hộ nghị-
 viện có hiện diện tại Saigon;

6) — Nam-kỳ quản hạt nghị-viên;
 7) — Các ông lãnh-sự, ông nào
 muốn yết kiến (chiến) theo đời nghị
 ngày 20 Janvier 1917.

8) — Các quan tòa Thẩm-sĩ và
 chương lý có hiện diện tại Saigon;

9) — Quan quản đốc sở kiểm
 duyệt tài-chánh;

10) — Quan quản lý phủ Toàn-
 quyền — Quan quản đốc tòa Bửu-
 đầu;

11) — Quan Đại tá chương-quản
 các đạo Lục-quân Saigon và Pháo-
 binh và Đạo-thuyền phòng ngự cửa
 Saigon Cap Saint-Jacques;

12) — Hội đồng Thành-phố Saigon
 và Cholon như muốn dự vào;

13) — Phòng văn phủ Tổng-thống
 cùng các quan Thủ-hiến trong phủ
 Tổng-thống;

14) — Tòa sơ, Tòa tạp tụng Saigon
 và Tòa Thương-mại;

15) — Sùng-thương quán, Sùng-
 nong quán;

16) — Dinh Tham-mưu của quan
 Đê-thống;

Dinh Tham-mưu của quan Đê-
 đốc Thủy-binh;

Dinh Tham-mưu của quan Đại tá
 chương-quản các dinh lục-quân
 Saigon Pnom-peah;

17) — Các quan Thủ-hiến các nha
 quan hạt và mấy ông Đại-biêu cho
 hết thấy các nha thự theo thứ tự như
 vậy:

- A) Các nha trong phủ Thống-đốc
 Nam-kỳ và các tỉnh trong Nam-kỳ;
- B) Viên chức nha Kiểm-duyệt tài-
 chánh;
- C) Quan Thủ-hiến nha Ký-tịch
 Thủ-y và các viên chức trong nha;
- D) Viên chức nha Phó-tòng-quản
 Thương-chánh;
- E) Viên chức Tòa công-chánh;
- F) Viên chức Tòa Bửu-đầu;
- G) Viên chức sở Kho-bạc;
- H) Viên chức sở Kiểm-lâm;
- I) Viên chức nha học-chánh, tòa
 Canh-nông, sở Khâm-đại, sở Quan-
 thuế, sở Hoa-tiền, Tòa Tân-đạo và
 các chức,linh Cảnh-sát và mật-thám,
 sở Hình-phạt, nha Y-chánh, sở Thủ-
 y;

18) — Các viên chức đại-biêu cho
 các ty vô-biện;

19) — Đại-biêu cho Viễn-đông
 Đại-pháp học hiệu, y viện Pasteur,
 ty Khâm-thiên;

20) — Đại-biêu ty Hình-chánh (mấy
 ông Trưng-sư, mấy ông thăm an);

21) — Đại-biêu các ty thành phố
 Saigon và Cholon;

22) — Các Ban-trưởng, ông đầu
 phòng Thương-mại Khách-trai ở
 Chợ-lớn;

Quan-viên Bôn-quốc đi kế theo
 quan viên Langsa.

Các ông Đại-biêu cho các sở tư
 cùng các hội lập trong Thuộc-địa
 mà có muốn yết kiến quan Khâm-
 mạng Toàn-quyền cũng đặng phép.
 Lại có thiết riêng một chỗ tại trong
 phòng khánh tiết dinh Tổng-thống
 để cho các Đại-biêu các báo-quán.
 Hết công lễ xong rồi, thì quan
 Khâm-mạng Toàn-quyền tiếp các hội-
 viên Nam-kỳ báo-chương.

Saigon ngày 5 Février 1920.
 Ký tên: Maurice Long.

Nguyễn-Xích-Hồng Học-Đường

Bôn-trưởng đương-quam lệ bãi
 trường là 31 Décembre chỉ 15 Février
 nhập học.

Năm nay non có nhuận hai tháng
 bảy, nên ngày bãi trường định lại là
 15 Janvier chỉ 1er Mars 1920 (11 tháng
 giêng năm canh-Thân) nhập học.

ST từ xa gần nên đều nhớ ngày
 nhập học cho đúng, bằng trễ thì e
 rằng không cho đặng, bằng sớm thì e
 được, nên từ nay giờ bãi vô thua
 sút, vì lại niên những ông nghiệp sư
 Tây, nam bôn trường càng tận lực
 dẫn dắt, để trở tiếng sĩ tử trong
 đường khoa hoạn.

Nay cáo bạch
 Nguyễn-Xích-Hồng.

phủ thủy để
 nửa nơi bên
 lại cho chắc
 phải làm
 thêm một chỗ
 xuống cho
 chán; phải
 sửa cầu tàu
 cầu; lo làm
 lưu thông
 thêm đèn khí,
 môn đặc mà
 ma đó khí cụ
 phải hơ; phải
 đặng có bánh
 1300 k.
 đường sắt
 cầu hơi, một
 ột cái xe hơi
 là là dù hét
 gôn phải làm
 cái Phụ-đầu
 của còi Viễn-
 của ly thì cần
 thì phải sửa
 là bên tả ngạn
 non kho xuống
 non một cái cột
 (thuốc; phải
 một cái cầu
 hương
 Annam
 đến đối của
 phòng tuy
 học không
 vì có chất
 ng nhà trong
 không bở
 Harel ở
 môn bài 75
 trường hoa
 ng tây, có
 au nay, mà
 ang hoa ấy
 hữ nho hay
 tr xem rất
 trạch khối
 lý của kiểu
 đặng mấy
 của phong
 an chế rất
 nên bôn
 ó cáo cho
 ết.
 lại có cây
 i danh sĩ
 ặc là bàn
 an đối diện
 0 tình cảnh
 ai có muốn
 mà nói hết
 muốn dùng
 thì đều sẽ
 bà Harel,
 rõ thấy,
 bôn chữ

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây này dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-dương này

LẬP RA TỪ NĂM 1865 HỒI TRƯỚC CỦA ÔNG HOLBÉ và RENOUX

Nay ông L. SOLIRÈNE, nhưt hạng bào-chế sr, kè nghiệp

Ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chứ quân-tử có cần dùng thuốc tây xin hãy gởi thư cho tiệm thuốc này mà mua, thì sẽ được vừa lòng. **Cuốn DƯỢC-TÍNH LỢC-BIÊN** đã xuất bản rồi. Ai muốn xin thì viết thư cho ông Solli-rène, ngài sẽ gởi cho không

TRỊ BỊNH YEU PHẠP

(Cassia medicana)

Chỉ cần uống cho trong nhà của một thứ thuốc mà dùng trong lúc đau ruột, hoặc nóng lạnh, ít vị không đắng, thì hãy mua rượu Rhum mà nấu là rượu thiên hạ rất hay uống và lại tốt hơn các thứ rượu khác. **Như vậy cho hệ tiêu hóa thì gọi, hay mới cho phải, cần uống cho đúng.**

Ở bán trong các tiệm hàng hóa

LỜI RAO CẢM ỨP

Hội chánh Agence économique de l'Indochine ở tại 35 rue Tronchet Paris (8e).

Muốn hỏi thăm đều chi cứ đi nơi đó.

Thợ khảm đen có hiệu

Thật khéo mà lại rẻ hơn các chỗ.

Kính cũng quý ông dùng khăn đen-rõ.
Tôi thiết rành nghề thợ khảm trên 18 năm rồi, nên làm đủ kiểu các thứ khăn nhiều lớp; ít lớp, lớp dày, lớp mỏng, kiểu nào theo kiểu này rất khéo. Như là thứ lớp mỏng từ 7 tới 9-10 lớp, thứ lớp dày từ 4 tới 6 lớp mà thôi. Song có thứ khăn bạch theo kiểu cúp tóc, quý ông muốn kết dính lại một lần bạch lên để xuống như dùng nón vậy rất tiện, thì phải do (contour de tête) máy để phân và mấy lớp dày mỏng xin chỉ rõ trong thư và chỗ máy ông

ở dạng tôi làm rồi gởi lại tiền số phí tôi chịu mà phải trên 2 khăn. Khẩn đặt có hai giá tùy theo hàng nặng nhẹ:

Hạng nhưt, bông và nhiều Bombay 1 khăn 2g50

Hạng nhũ, bông và nhiều Bombay 1 khăn 2.00

Còn nhà buôn bán muốn mua số có đủ kiểu xin gởi thư tôi sẽ định giá cho dễ bán.

Cúi xin quý ông hãy mua khăn của tôi làm thật khéo và kỹ càng, chắc lắm, lâu hư mà lại giá rẻ.

Kính cáo
NGUYỄN-VĂN-DŨP
Thợ khảm đen
Fils de M. Hoà, Propriétaire
à Suối đờn Bình-nhâm (Lái-thiếu),

THƯƠNG TRƯỞNG

Giá các thứ hàng hóa xuất cảng

CÁC VẬT THỂ SẢN	CÂN TẠ	GIÁ BẠC
Củi gỗ	Thước chường	1.50 tới 2.00
Cây trám 0-45 tới 0-50	0-80	0-80
	vàng	2.00
Cây đề nhuộm	vàng lợt	2.50
	đỏ	1.50
Gạch tiền	một muôn	85.00
Gạch Bắc-kỳ	một ngàn	130.90
Gạch Hồng-mao		150.00
	đặc hạng nhưt	6.50
Gạch xi-măng	đặc hạng nhũ	3.50
	có lỗ	6.50
Đầu khâu	hạng nhưt và hạng nhũ	200 tới 300
	rừng	20 - 30
Cao-su	annam	Nominal
	Lào	
		0.95
Vôi bột		1.35
Vôi cục Bắc-kỳ	100 kil.	70 - 85
Sáp ong	80 kil. 4	27 - 33
Hèo sống	100 kil.	8.00 - 10.00
Dừa khô	68 kil.	10.00 - 11.00
	trần	27 - 29
	bò	27 - 29
Sừng	nai	47 - 49
	không hột	63 - 70
	còn hột tùy hạng	60 - 400
Bông	hạng nhưt	25 - 35
	hạng thường	60 - 400
Tôm khô không vỏ	68 kil.	190 - 1.50
Tôm khô còn vỏ	60 - 400	100 - 130
Vàng nhũ, số 1		25 tới 27
Vàng nhũ, số 2		5.00 - 6.00
Nhựa sơn chưa lọc		9.00 tới 10.00
Đậu phụng	60 kil.	8.00 - 9.00
Hột sen		55 - 50.00
Sáp cá	100 -	23.00 - 25.00
Mỡ heo	68 -	17.00 - 19.00
Dầu phụng	60 - 400	4.50 - 6.00
Dầu dừa	60 kil. 400	2.50 - 3.00
Cải Cao-mên	100 kil.	1.80 - 2.00
Đậu khô Nam-kỳ	75 kil.	2.70 - 2.80
Bắp trắng	68 -	28 tới 30
Bắp đỏ	68 -	39 - 41
Cau khô	nai	41 - 43
	có giấy	35 - 38
	không giấy	29 - 30
Da		
	trần	
	bò	
	nai	
Hồ tiêu	63 kil. 420	35 - 38
		29 - 30
Tiền sơ có giấy		
Khô trâu	60 kil. 400	18 - 20
Mây sợi	5 - 7	
Ngôi móc	một muôn	65 -
Ngôi ống	35 -	
Ngôi Bắc-kỳ	một ngàn	55 -
	hạng nhưt	220 tới 300
	nhũ	150 - 220
Bong bóng cá		30 - 50
	ba	30 - 40
	tr	
	Trần-châu	150 cân
		360 400
	Te	340
	Batri-Mocay	360 - 400
	Cambodge	60 kil. 400
		3-10

Tại nhà in "Imprimerie de l'Union" có bán số mới của các thứ thư tường và sách vở kể sau đây, vị nào muốn mua xin viết thư cho M. Nguyễn-văn-Cáo, Directeur de l'Imprimerie de l'Union 157, Rue Catinat Saigon. Vị nào mua số thì sẽ được tiền huê hồng.

1 Từ điển điển nghĩa do 1891	Mỗi cuốn 0-60	46 Ngã-bò khảm-cam do 185 từ	
2 Từ điển do 18 11	0 40	47 Sách dạy làm bánh	Mỗi cuốn 05 20
3 Từ điển-thư do 7 03-18		48 Bản đồ địa dư	0 50
		49 Bản đồ địa dư	0 50
4 Ngã-bò khảm-thủy do 189	0 43	50 Bản đồ địa dư	0 50
5 Ngã-bò khảm-thủy do 18 12	0 30	51 Bản đồ địa dư	0 50
6 Từ điển địa dư do 18 2	0 40	52 Bản đồ địa dư	0 50
7 Từ điển địa dư do 18 2	0 40	53 Bản đồ địa dư	0 50
8 Từ điển địa dư do 18 2	0 40	54 Bản đồ địa dư	0 50
9 Từ điển địa dư do 18 2	0 40	55 Bản đồ địa dư	0 50
10 Từ điển địa dư do 18 2	0 40	56 Bản đồ địa dư	0 50
11 Từ điển địa dư do 18 2	0 40	57 Bản đồ địa dư	0 50
12 Từ điển địa dư do 18 2	0 40	58 Bản đồ địa dư	0 50
13 Từ điển địa dư do 18 2	0 40	59 Bản đồ địa dư	0 50
14 Từ điển địa dư do 18 2	0 40	60 Bản đồ địa dư	0 50
15 Từ điển địa dư do 18 2	0 40	61 Bản đồ địa dư	0 50
16 Từ điển địa dư do 18 2	0 40	62 Bản đồ địa dư	0 50
17 Từ điển địa dư do 18 2	0 40	63 Bản đồ địa dư	0 50
18 Từ điển địa dư do 18 2	0 40	64 Bản đồ địa dư	0 50
19 Từ điển địa dư do 18 2	0 40	65 Bản đồ địa dư	0 50
20 Từ điển địa dư do 18 2	0 40	66 Bản đồ địa dư	0 50
21 Từ điển địa dư do 18 2	0 40	67 Bản đồ địa dư	0 50
22 Từ điển địa dư do 18 2	0 40	68 Bản đồ địa dư	0 50
23 Từ điển địa dư do 18 2	0 40	69 Bản đồ địa dư	0 50
24 Từ điển địa dư do 18 2	0 40	70 Bản đồ địa dư	0 50
25 Từ điển địa dư do 18 2	0 40	71 Bản đồ địa dư	0 50
26 Từ điển địa dư do 18 2	0 40	72 Bản đồ địa dư	0 50
27 Từ điển địa dư do 18 2	0 40	73 Bản đồ địa dư	0 50
28 Từ điển địa dư do 18 2	0 40	74 Bản đồ địa dư	0 50
29 Từ điển địa dư do 18 2	0 40	75 Bản đồ địa dư	0 50
30 Từ điển địa dư do 18 2	0 40	76 Bản đồ địa dư	0 50
31 Từ điển địa dư do 18 2	0 40	77 Bản đồ địa dư	0 50
32 Từ điển địa dư do 18 2	0 40	78 Bản đồ địa dư	0 50
33 Từ điển địa dư do 18 2	0 40	79 Bản đồ địa dư	0 50
34 Từ điển địa dư do 18 2	0 40	80 Bản đồ địa dư	0 50
35 Từ điển địa dư do 18 2	0 40	81 Bản đồ địa dư	0 50
36 Từ điển địa dư do 18 2	0 40	82 Bản đồ địa dư	0 50
37 Từ điển địa dư do 18 2	0 40	83 Bản đồ địa dư	0 50
38 Từ điển địa dư do 18 2	0 40	84 Bản đồ địa dư	0 50
39 Từ điển địa dư do 18 2	0 40	85 Bản đồ địa dư	0 50
40 Từ điển địa dư do 18 2	0 40	86 Bản đồ địa dư	0 50
41 Từ điển địa dư do 18 2	0 40	87 Bản đồ địa dư	0 50
42 Từ điển địa dư do 18 2	0 40	88 Bản đồ địa dư	0 50
43 Từ điển địa dư do 18 2	0 40	89 Bản đồ địa dư	0 50
44 Từ điển địa dư do 18 2	0 40	90 Bản đồ địa dư	0 50
45 Từ điển địa dư do 18 2	0 40	91 Bản đồ địa dư	0 50
46 Từ điển địa dư do 18 2	0 40	92 Bản đồ địa dư	0 50
47 Từ điển địa dư do 18 2	0 40	93 Bản đồ địa dư	0 50
48 Từ điển địa dư do 18 2	0 40	94 Bản đồ địa dư	0 50
49 Từ điển địa dư do 18 2	0 40	95 Bản đồ địa dư	0 50
50 Từ điển địa dư do 18 2	0 40	96 Bản đồ địa dư	0 50
51 Từ điển địa dư do 18 2	0 40	97 Bản đồ địa dư	0 50
52 Từ điển địa dư do 18 2	0 40	98 Bản đồ địa dư	0 50
53 Từ điển địa dư do 18 2	0 40	99 Bản đồ địa dư	0 50
54 Từ điển địa dư do 18 2	0 40	100 Bản đồ địa dư	0 50

Nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa

Nếu chú vị muốn mua một cái nhà máy xay lúa theo kim thời và lại toàn hảo, chớ đáng 5-10-15-20-30-50 hay là 100 tấn chớ là hơn 100 tấn gạo trắng mỗi ngày (24 giờ)

Nếu chú vị muốn bán tinh giá riêng đáng mà lắp hoàn thành một cái nhà máy xay lúa, dù này, nên đúc, ráp máy, cùng chạy đến khi vào vận, rồi tức một đến nghĩa là chạy được.

Nếu chú vị muốn cách để trả tiền và thì thành cho gặp các việc của chú vị sai khiến, thì nên đến tại hãng.

Bonnefoy & Cie

Đường d'Ormay mà suy tinh và hãng này sẽ chỉ các đơn của anh cho, hoặc đưa cho tiểu thư (bản đồ) công giá của anh.

Có nhiều giấy tờ làm bằng cơ phông do cơ chú cho nhiều chỗ thành từ rồi.

Sau này bằng chúng ta cho chú vị vì đặc nhà máy của chúng ta hay rằng: Chú vị ở xa xuôi không tiếng để giao thiệp, buôn bán lúa gạo công ngoại quốc thì bằng chúng ta sẽ hết lòng mà giúp cho nghĩa là chú vị có đủ tiền.

Hãng chúng tôi cho chú vị hay rằng: Tại hãng có sang Tân-khôi (Chaloupe) và vapeur mới và cũ, như chú vị muốn mua và cách trả tiền thì xin đến để bằng mà suy tinh.

THUỐC HAY

Le meilleur des médicaments

Nếu chú vị ốm yếu, bị đau, đau không được, thì, trong bao tờ hay bên loại nhỏ nhỏ, bằng đơn thì chú vị hãy mua rượu Quina Gentiane mà uống mới lấy nhỏ trước bữa cơm, rồi sau bữa cơm uống một ly nữa.

Rượu này có bán trong các tiệm hàng-xén.

PILULES FOSTER

Médecine spéciale pour les maladies des reins et de la vessie

福德氏秘製保腎丸

夫一身之血每三分鐘經過腎府... 腎府者通身之血府也... 腎府不健則血中清濁不分... 故凡患此症者... 宜服此丸... 功效如神... 誠補腎之聖藥也。

(Pilles Foster pour les Reins) 內腎膠膠丸

夫一身之血每三分鐘經過腎府... 腎府者通身之血府也... 腎府不健則血中清濁不分... 故凡患此症者... 宜服此丸... 功效如神... 誠補腎之聖藥也。

(Pilles Foster pour les Reins) 內腎膠膠丸

La Véritable Marque (Étiquette fautive.)

PREX: 3 fr. 50 le Boisson, chez tous les pharmaciens.

TRAI THỢ-MỘC CHẠM VÀ CẦN Michel NGUYỄN-HIỆP-HÒA

Tại chợ Lái-thiền, đường Abattoir

Trại tôi dùng toàn chm-lai, trúc, gỗ đóng các món theo kiểu kiến trúc thời.

Bàn tròn một cầu-thạch thành của hay không mất gỗ liền bốn kiểu.

Bàn tròn một cầu-thạch, thành của hay không mất gỗ liền, bốn trụ, một trụ.

Bàn tròn 12 trụ, bán ruyon, bán Salon, bán lết.

Từ áo, từ ruyon, từ thò của hay chạm vàng ba, hai, một, vắn, vắn.

Qui ông muốn đặt xin gửi kiểu hay là đến tại nhà tôi qua mua đồ có sẵn.

Tự-vị Pétrus Ky

Cuốn tự-vị Pétrus Ky Langaa dịch ra quốc-âm, in lần thứ nhất đã hết lâu rồi. Bởi nhiều vị muốn mua mà không có, nên nhà-in Union in lần thứ 2: édition giúp ích cho trong xứ. Tuy giấy còn mất mặc lòng giá bán cũng không đổi Cũ mỗi cuốn sáu đồng (6\$00).

Mà vì nào muốn mua trả bẹ trước bấy giờ, lại để cho giá nhẹ hơn năm các, là tra năm đồng rưỡi thôi.

Muốn mua cứ việc để gửi ngay cho:

M. Nguyễn-văn-Của
Directeur de l'Imprimerie de l'Union, 165-167 - Rue Catinat Saigon.

BANQUE INDUSTRIELLE DE CHINE TRUNG PHÁP THIẾT-NGHIỆP NGÂN HÀNG

ĐẠI-PHÁP NẶC DANH CÔNG TY TƯ, BỒN 45 TRIỆU QUAN

Hội trưởng quản-ly: ông André Berthelot - Chánh Tổng-ly: ông A. J. Pernolet

Chánh hội sở tại Paris, số 74 đường Laszara Chánh hãng ngân hàng tại Peking (Đắc-kinh) tại Trung-quốc.

ở Nào Ngon, tại Shanghai, Tjén-Tsin Hongkong và Saigon.

Có đặt Thông-quán (Correspondants) khắp toàn cầu, nơi các xứ phiên-thành.

Chủ hãng: tại PHÁP-quốc. - Société Générale pour développer le Commerce et l'Industrie en France (Thương-mại-kỹ-nghệ ban bố đại công-ty).

Tại Luân-Đôn: Ave. St. - Han. London County et Westminster Bank Ltd.

Tại Niền được: (New York New-Ky). - MM. Redmond et Co.

Hãng ngành Saigon 8, quai de Belgique và 2, rue de la

Tính toán các thứ số sách nhà Bàng.

Tính tiền (dĩ thiếu) bằng phiếu cho vay bằng bạc đồng (piastres) lời hai ly 2%.

Tính tiền (dĩ thiếu) bằng tiền quàn (francs) có thể thời lại bằng phiếu vay, hoặc cần trả bằng các thứ tiền tại Pháp-quốc, lời hai ly rưỡi (2 1/2%).

Tính tiền gửi vào Caisse d'Épargne (Kho Tiết-kiệm) hoặc bằng tiền quàn (francs) hoặc bằng bạc đồng (piastres). Về cách thức xin đến hỏi thêm.

Gửi tiền có định lệ, hoặc thanh bằng tiền quàn (francs), hoặc tiền bằng bạc đồng (piastres). Về giá bạc và cách thức, xin đến thương nghị).

Trả nợ thế có tiền đầu (Escompte) và lãnh đời nợ các giấy tờ về việc thương-mại.

Sang giấy chiu nợ (traites), phiếu nợ (chèques), hoặc sang giấy nợ tại các xứ phiên-thành.

Cho hay và thì hành các việc cho nhà buôn-nợ (Bourse) ăn chung các nơi.

Cho mượn tiền trước mà phải thế hùn hàng hóa cùng là vắn khế.

Tổng-ly A. BERTHELOT.

Pháp-Việt Khách-lâu (HOTEL DE FRANCE) N° 153 Rue Catinat Saigon HUỖNH HUỆ KỸ, QUẢN LÝ

Kính cùng quý ông qui bà rõ, tôi là chủ tiệm ngủ Nam-hồng-Phát Saigon, nay tôi cũng làm quản-ly tiệm ngủ Pháp-việt Khách-lâu số 153-155 đường Catinat, tôi mới sửa lại cho vira y qui ông và qui bà, phòng rộng mát, sạch sẽ, có đường sắt, vắn gỗ, nước trà và có chỗ tắm gội thông thả, xin qui ông qui bà thừa dịp đi Saigon, ghé lại tiệm Pháp-việt Khách-lâu mà nghỉ, thì tôi sẵn lòng tiếp rước quý ông qui bà luôn luôn.

Giá tiền phòng

Ngọa-bàng - 24 giờ	1\$60
Hạng nhất 24 "	1.40
" 24 "	1.20
" 24 "	1.00

Cách tranh thương

Muốn buôn bán cho đắt mỗi hàng, thì phải đốt đèn cho thật sáng.

Người buôn bán Âu-châu cũng dùng cách đó; người chừa họ cũng dùng cách ấy.

Vậy thì đồng-bang nên đến tiệm Lục-tinh khách-lâu số 82 đường d'Espagne chợ Saigon, mà mua hoặc đèn khi, hoặc đèn lờ hiệu Best; mà đốt cho sáng; thì cuộc buôn bán mới thật vượng.

Tiệm đó có đủ các thứ đèn đẹp đó; vắn rõ hơn các nơi-.

CORDONNERIE-CHAPPELLERIE TONKINOISE GRAVURE SUR MÉTAUX ET MAUBRÉS

NGUYỄN-CHÍ-HÒA SAIGON - 83, Rue Catinat, 83 - SAIGON

Tiệm tôi có 30 thợ giỏi Bắc-kỳ làm: nhiều kiểu nón như: lợp NIXAM, BÓ-TRẮNG VÀ VÀNG (KAKI) GIẤY đóng thiết chắc, bằng DA-TÂY hết, có đủ thứ màu DA.

Tôi cũng có thợ khắc CON - ĐÁU ĐỒNG VÀ CHẠM MỘ-BIA ĐÁ CẨM-THẠCH đủ kiểu. Đã có nhiều vị ở LỤC-CHÂU mua sí NÓN VÀ GIẤY của tôi, đều được vira y hết và khen ngợi NÓN VÀ GIẤY thiết tới mà giá lại rẻ, và làm thiệt mau. Xin qui vị chiếu cố cho việc buôn bán của đồng bang ta được thịnh lợi trong lúc này.

Có sách mẫu (Catalog) gửi đi tặng qui khách.

BÁN-SỈ CÓ GIÁ RIÊNG NGUYỄN-CHÍ-HÒA kính mời, 83 Rue Catinat. - Saigon.

Phnom-Penh Bazar TRƯƠNG-XUÂN

Giá bán sỉ

Núc áo bằng tơ màu ka-ki n° 5505 - 12 nóc. 0435

Kiền để hình chụp, máy chụp lộng, dây vàng, kiền dây, các bia (forma visite) 0=068 x 0=009 - 12 cái. 3 50

Hình búp bê (poupée) mặc áo có ren - 12 con. 2 50

Cán viết đựng mực ngòi xuy vắn n° 2925 - 12 cây. 3 20

Giấy viết thư có gạch hàng - 0=22x0,13 mỗi xấp 100 tờ đôi - 12 xấp. 5 00

Bàn trắng để lót cổ áo dài (Annam) - 12 cái. 1 70

Khăn bàn lông để bông hoa hộc, 0=87x1=45 - 12 cái. 9 00

Giấy viết thư « Idylles » mỗi hộp 50 tờ, 50 bao đôi có màu - 12 hộp. 8 5

Kiền để lộng hình, bia xuy ni-kén, có bông nôi - 0=14 x 0=16 - 12 cái. 5 10

Gởi contre remboursement.

LÝ-SỬ-DỰ.

25-26 Quai Piquet Phnom-Penh.

CÂN BẠI PHỤC KIẾN

Mỗi người đều biết rằng: Thuốc Pilles Pink nó hay bổ huyết. Trong các vị thuốc thiết có một mình nó bổ huyết hơn hết cho nên có một ông danh-sư kia, khen nó mà nói rằng: Mỗi hũn Pille Pink là một cục máu. Tuy đã 20 năm nay thuốc này có danh trong trà ngoài quàn mà lòng, mà cái sự nó bổ máu coi voi ít người chưa rõ, chớ việc bổ huyết bổ cân đồng giới cả hai.

Đời này là đời thiên-hạ đang đưa chem-ân ăn lực bạc, cho nên gần cốt phải hao mòn, bởi vậy cho nên ai cũng phải biết rằng sức có trong tay mới vị lành-don rết hay, làm cho những bọm bị chur hư bá thể được trở nên khương cường tráng kiện.

Ta đã biết rằng: nộ đần thấy thuốc đến rõ thuốc Pilles Pink hay bổ cân, nhưng vậy mà chưa đủ, ta ước sao cho mỗi người biết nó cho rõ, để mà tự chuyển trị tự, đừng có ngày nọ vướng ương bình học để mà nóng-chàng chớ vớ vẩn.

PILULES PINK

Trên các tên thuốc có bán, có thể tìm được của ông de MARI et LAUREN Pharmacien de Normale, Saigon.

Mỗi hũn giá là 5 quan 50 - 5 hộp 17 quan 50.

LỜI BẢO CÂN KIP

Chư khản quan chớ tưởng lầm rằng hủ thuốc nhiều thì phải mang bình, mình mang bình là tại mình không biết lựa thuốc mà hết, bị thứ nào hết thì này làm cho không hợp.

Chư khản quan khá hết được thứ thuốc Cigarette Dira cho thường, muốn hết bao nhiêu cũng có hỏi, mà lại thêm cho nhẹ nhàng trong số.

Có bán trong các tiệm hàng-xén.

XA-BONG MAT-XAY

HAO-VINH Công-ty
146 bis Rue Lefebvre, Saigon
KINH ĐỐN

XA-BONG MAT-XAY

Vết thơ cho bài Hào-vinh Hạng
mặt bên trong ngoài nó giá rẻ hơn

Hiệu bon chim A-côn

HAO-VINH Công-ty

146 bis, Rue Lefebvre, Saigon
KINH ĐỐN

"NAM-PHONG"

MỖI THANG XUẤT BÀN MỘT KẸT
Giá:
1 tron năm. 4900
Sáu tháng. 2 00
Mỗi số. 8 40

SOCIÉTÉ DES TABACS

DE L'INDOCHINE

(Đông Dương Yên - thảo Công - ty)

Tư-bản: 6.000.000 fr.

Sở chính Công-ty tại PARIS

Sở Cai-trị và nhà công-xưởng tại HANOI

Trại trồng thuốc lá tại **KIM-XUYÊN và VĂN-KHE**

THUỐC CHU'A VẤN VÀ THUỐC VẤN RỜI

HIỆU

"COQ" (Con Gà)

Vị ngon - Giá rẻ - Nên hút

VÀ THƯ THUỐC LÁ VĂN RỜI HIỆU

PAGODE (Cái chùa)

KHOAN CHẤT THỦY
(Nước giải khát thuốc)

VICHY

PHÁP-QUỐC-TUYỀN

VICHY CÉLESTINS

Chứa chất khoáng cao | Nước tinh khiết, nhẹ, cao độ khoáng, sạch trong, không có vi khuẩn | Tươi mát, thanh mát (hết) - Đặc biệt có lợi cho sức khỏe

VICHY GRANDE-GRILLE trị bệnh đau đầu và bệnh dạ dày.

VICHY HOPITAL trị bệnh thương hàn, trường bệnh này cần dùng để giải độc, thì sau phải uống cho trong thể nước của bệnh mới khỏi.

VICHY-ÉTAT BÉBÉ TÊ

PASTILLES VICHY-ÉTAT mỗi hộp 25 viên - ròi uống chừng 2, 3 viên khi cần tiêu hóa.

COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT dùng để chữa bệnh đau nước tiểu (Bệnh tiểu-đỏ).

Cách làm mau té tiền

Viết thơ cho hãng Annam, Hào-vinh Công-ty. 146 bis Rue Lefebvre biểu gởi contre-remboursement (cách tiền trao của lãnh nơi nhà máy thép một hộp một trăm ve dầu Essence de menthe, hiệu Lá-tiên, tốt nhất trong cõi Đông dương, giá là mười lăm đồng (15\$00) mà thôi. Về bản lề lại cho trong vòng quen lớn một ve hai cắt (0\$20) - mỗi ve - lời 5 su, một trăm ve lời 5 đồng bạc, mười hộp lời năm chục, một trăm hộp lời năm trăm đồng bạc!

Viết thơ đi, đừng bỏ qua dịp làm té tiền, ừng làm. Ban đầu lời ít sau lời nhiều, bạn buôn quen thói, làm giàu chẳng bao lâu!

Cho không! Hết coi cho kỹ. - Kể từ ngày này một trăm người nào gởi thơ đến mà mua dầu trước, hãng Annam Hào-vinh Công-ty sẽ vui lòng gởi cho không một kilo xà-bông giặt, hiệu ngựa một sừng (La Licorne), tốt nhất trong cõi Đông-dương hay là một ve dầu thơm Essence pour Lotion? Eau de Cologne, Quinine, foin coupé để làm đủ một lít các thứ dầu thơm ấy, tùy thích ai muốn thứ nào cũng được!

Hãy viết thơ mau đi, đừng bỏ mất cơ hội làm té tiền ừng làm.

Hãng Annam, Hào-vinh & Co.
146 bis Rue Lefebvre Saigon,
KINH ĐỐN.

PHẢI ĐÓNG THUỐC BỒ VÀ TRỊ ĐÀN
TRIỆT HIỆU LÀ

ELIXIR TONIQUE ANTIGLAIREUX

Của ông lương-y GUILLET

Từ năm mươi năm nay thuốc ELIXIR có hiệu quả của ông lương-y GUILLET Mỹ làm Châm cứu trong những bệnh HUY PHẪU, đau trong TẾ VI, đau nơi TRÁI TIM, ĐAU GÁM, ĐAU KHỚP, KHỚP VỖ ĐÁ, bệnh CHÓI NƯỚC, BỆNH KIẾT, BỆNH HO HẮM, BỆNH CẢM, GÁNH CHÓC NGOÀI DA và bệnh có TRƯỜNG LẠI TRONG BỤNG.

Ấy là một thể THUỐC KỖ RÓ THỦA và rất hiệu nghiệm làm cho HUYẾT RA TINH SẠCH. Nhưng thuốc này chỉ BÀN HAY LÀ MỘT PHÂN tử thì uống nó hay lắm.

Bắt kì thuốc trị ĐÁM, NƯỚC MẮT ĐÁM có dấu trị HỮU FARM GÁNH thì chờ đúng.

LẠI CÓ MỘT THỂ

THUỐC HOÀN KỖ

Thuốc này rất trong thì Mixture Tonique Antiglairieux của ông lương-y Guillet.

Thuốc này trị thuốc cũ, là mới. Phải uống THẬT, một hộp thuốc cũ 7 gói, uống thuốc này 7 gói, một gói một ngày và trong 7 ngày hết.

CÓ MỘT MINH NHÀ MÁY Ở QUẬN
TRAY MẶT GỖ VÀ ĐÓNG BÔNG TAY CHÈ XE MÁY

TẠI THÀNH ST-BUENOS

Mã thời

Mons F. MICHEL, CAFFORT Successeur ở đường **Cathalin 59 38**

ở BÀN ĐÓNG
thay và đi sửa. M.
THUỐC, ĐÁM, XE-MÁY, ĐÓNG-ĐỒ
và CỘN-TRANG. ĐỒ ĐÁI LẠI GIÁ RẺ

Lục-Châu muốn mua vật chi thì xin đi thợ như vậy!

M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur, 59 rue Cathalin. - SAIGON

Saigon - Imp' de l'Union
L'Administrateur Gérant: NGUYỄN-VĂN-CUA

*C'est la fin la brève et
Rois mille exempl.
Saigon le 11. Janvier 1920*